

Státní mejdan pokračuje. Podniky i domácnosti dál a dál ždímou. Šichtařová zděšená aktuálními čísly

- CZ24 News | 4. prosince 2023

ČESKO: Ačkoli tuzemské hospodářství za třetí čtvrtletí kleslo podle upřesněného odhadu ČSÚ ještě více, než se čekalo, výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí na rozdíl od spotřeby domácností neklesají a meziročně narostly o 3,9 procenta. „I to naznačuje, že stát ve skutečnosti buď nechce, nebo neumí šetřit. Vlastně tím je jinými slovy řečeno, že podniky i domácnosti jsou fakt dušené, a stát z nich ždímá další a další peníze, aby mohl pokračovat ve svém mejdanu,“ říká pro ParlamentníListy.cz Markéta Šichtařová.

Podle prvních komentářů na páteční upřesněný odhad statistického úřadu, podle něž ve třetím čtvrtletí nepokleslo tuzemské hospodářství mezičtvrtletně o 0,3 %, ale rovnou o půl procenta, se zdá, že jsou jím ekonomové zaskočení, až šokováni. Jaká je vaše reakce?

Tak, já si myslím, že ten „šok“ se ještě bude opakovat – my se z té recese totiž hned tak nedostaneme, ačkoliv většina institucí pro příští rok už prognózuje růst. Ale víte, co je na tom výsledku nejvíc paradoxní? Je to fakt, že výdaje na konečnou spotřebu vládních institucí na rozdíl od spotřeby domácností neklesají a meziročně narostly o 3,9 %. I to naznačuje, že stát ve skutečnosti buď nechce, nebo neumí šetřit. Vlastně tím je jinými slovy řečeno, že podniky i domácnosti jsou fakt dušené, a stát z nich ždímá další a další peníze, aby mohl pokračovat ve svém mejdanu.

Při projednávání „zákona roku“, tedy státního rozpočtu, ve třetím čtení, uvedl předseda vlády Petr Fiala: „V otázce rozpočtu neexistuje žádné ideální řešení, je to výsledkem hledání kompromisů. Jsem přesvědčen, že takové řešení, navzdory všem výzvám, jsme našli. Je to ten nejlepší návrh, jakého můžeme v současnosti dosáhnout. Bojujeme s rekordním zadlužením, extrémně vysokými náklady na obsluhu státního dluhu. Jsme na cestě k vyrovnanému hospodaření.“ Co z toho byste premiérovi bez váhání podepsala?

Nepodepsala bych ani jednu část tohoto výroku. My přece víme, jaké řešení by bylo ekonomicky optimální. Abych se vyjadřovala pregnančně, ekonom by řekl „paretooptimální“. Je to snížení obou stran rozpočtu: Jak příjmů, tak výdajů, ale výdaje by měly klesnout více. A současně také ekonomicky není zpochybnitelné, že tou složkou, kde by se mělo škrtat na straně výdajů, by byly všechny transfery. Tím by se snížila daňová zátěž, snížily by se – optimálně zcela zrušily – dotace, a současně bychom se přiblížili vyrovnanému státnímu rozpočtu. Jak ale vyplynulo už z mé předešlé odpovědi – vlastně se ukazuje, že stát tímto způsobem šetřit ani nechce.

Ministr financí Zbyněk Stanjura se ke chvalo zpěvu Petra Fialy přidal s tím, že vláda pokračuje v konsolidaci veřejných financí, což byl klíčový slib, který dala koalice před volbami. „Aktuální čísla jsou naprosto jasná: rapidně jsme zpomalili tempo zadlužování a vracíme naši zemi do období odpovědné rozpočtové politiky.“ Co konkrétně si pod odpovědnou rozpočtovou politikou máme představit?

No, to by mě tedy náramně zajímalo, kde je ta konsolidace vidět... Jak už jsme řekla, skutečné řešení stavu veřejných financí je jen jediné – snížit příjmy i výdaje, ale výdaje snížit víc. Nic víc se na tom nedá vymyslet! To, co se aktuálně děje, je prudký nárůst obsluhy veřejného dluhu. Takže my rok od roku budeme platit zcela neproduktivně v řádech desítek miliard výdaje jen na úrocích za státní

dluh, a toto číslo bude narůstat. K tomu posiluje veřejný sektor na úkor soukromého sektoru – to je jasně vidět z čísel. Když klesá HDP, klesají útraty soukromého sektoru, klesají zásoby – ale současně rostou vládní výdaje (!), tak prostě to znamená, že stát se zvětšuje na úkor soukromého sektoru, který ten celý cirkus ale živí.

Ve čtvrtek, den před zahájením protestu lékařů, se s jejich zástupci dokázal Petr Fiala domluvit a osobně se jim zaručit, že dostanou na platech přidáno 9,8 miliardy korun. Ještě ani nezačaly bouchat špunty na oslavu, jak skvělého předsedu vlády máme, když se na sociální síti X ozval Miroslav Kalousek, jak to s tou dohodou je. Podle něj buď „byl premiér trestuhodně nepřipraven a slíbil nesplnitelné, nebo využil odborné nepřipravenosti lékařů a oblnul je nesplnitelným slibem. Ať tak či onak, to, co bylo dnes dohodnuto, nelze garantovat a nelze to ani dodržet,“ uvedl. V odborných věcech se exministr financí málokdy mylí, takže máme spíš premiéra neznalého, nebo oblbujícího partnery při jednání? Co je pro tuto funkci větším hendikepem?

Miroslav Kalousek
@kalousekm

...

Kdyby premiér nabídl ty peníze školám, bylo by skutečně v silách státu zajistit, aby je jejich zaměstnanci dostali do platů.

V silách státu to ale není zajistit ve zdravotnictví. Podle zák.372/2011 Sb.

O zdravotních službách platí pojišťovny [zdr.zařiz](#)ením za vykonanou službu, neplatí platy lékařů.

Když vám firma opraví fasádu domu, také nepodmiňujete zaplacení faktury pokynem, kolik z toho musí dostat fasádník. Kdybyste na tom trvali, prohráli byste soud.

Úhradovou vyhláškou tedy můžete zvýšit úhradu za provedený výkon, ale nemůžete zajistit, aby se toto navýšení promítlo do platů. Můžete toho ještě docílit “befehlem” u přímo řízených organizací [@ZdravkoOnline](#), ale nemáte žádný nástroj, jak toho dosáhnout u [zdr.zařiz](#)ení krajských, obecních a soukromých.

Dnešní “dohoda” premiéra [@P_Fiala](#) s lékaři tak nabízí jen dvě možnosti:

- 1) Premiér byl trestuhodně nepřipraven a slíbil nesplnitelné.
- 2) Premiér využil odborné nepřipravenosti lékařů a oblnul je nesplnitelným slibem.

Ať tak či onak, to, co bylo dnes dohodnuto, nelze garantovat a nelze to ani dodržet.

Miroslav Kalousek má pravdu, já moc nevím, jak si to jeden nebo druhí představují, ale platy lékařům platí jejich zaměstnavatel. Premiér nemá absolutně žádnou možnost zaručit jakoukoliv úpravu PLATŮ lékařů. Premiér se může zasadit pouze o změnu úhradové vyhlášky (mezi námi, ta by skutečně změnit potřebovala, a ještě víc, než by lékaři potřebovali zvýšit platy). Ale premiér slíbil zvýšení platů. Na ty má nulovou páku. Pochybuji, že by premiér byl takový zdatný manipulátor, aby

takhle lékaře uchlácholil záměrně; spíš skutečně nevěděl, co slibuje. Spíš mi je ale divné, že mu na to lékaři kývli, protože to jsou inteligentní lidé – tak jak je možné, že jim tahle nesrovnalost nedošla? Nevím.

Ekonomka a kandidátka za STAN do europarlamentu [Danuše Nerudová](#) nedávno na jedné z besed prohlásila: „My si tu furt nalháváme, že v té naší peněžence máme ty české koruny, ale také nosíte platební kartu, ne? Je vám jedno, co máte na výpisu, jestli CZK, nebo EUR. Dnes už hotovostí nikdo neplatí, takže to, co bylo v minulosti, že všichni říkali, že potřebují tu českou korunu a na bankovce toho Karla IV., tak to si myslím, že už je dávno pryč. Osmdesát procent ekonomiky jede v euru a my si tu jako nalháváme, že máme českou korunu.“ Čím může zaujmout proeurová argumentace bývalé rektorky a kandidátky na hlavu státu?

Nevzdělaností. Takhle může o monetární politice mluvit z ekonomicky „blízkých“ profesí maximálně tak účetní. Ale nikoliv ekonom. Prosím, přestaňme už paní Nerudovou označovat za ekonomku. O monetární politice mnoho neví, jinak by ji nemohla zaměňovat za bankovky s Karlem.

Přednedávnem byla dokončena zpráva o ekonomické sladění Česka s eurozónou, kterou připravuje odborná skupina zástupců Ministerstva financí a České národní banky. Zpráva konstatuje, že Česko bude zřejmě příští rok plnit některá z takzvaných maastrichtských kritérií pro zavedení eura, ale současně s tím také doporučuje nedělat v tomto směru žádné kroky, tedy o členství v eurozóně nežádat.

Osobně jsem byla přítomna jednání u kulatého stolu v Senátu právě na téma přijetí, či nepřijetí eura, a ekonomové za MF, ČNB i Vysokou školu ekonomickou velmi srozumitelně, odborně správně, věcně a neideologicky komunikovali svá stanoviska, která jsem zcela podpořila. Totiž: Přijetí eura by vedlo k vyšší inflaci, pomalejšímu růstu HDP, nižší konkurenceschopnosti, vyššímu zadlužení. Neboli českou ekonomiku by poškodilo. Já k tomu dodávám: Největším problémem by byla dlouhodobá změna struktury české ekonomiky, přesun k výrobám s nižší přidanou hodnotou, a tedy snížení konkurenceschopnosti a potenciálu růstu.

Zde se ještě sluší dodat, že proti přijetí eura je drtivou většinou také veřejné mínění.

Zcela typické samozřejmě je, že paní Nerudová a další milovníci eura, kteří tlačí na jeho přijetí a odmítají rozbor ekonomů z ČNB a MF, se ani nepokoušejí zprávu rozporovat, argumentovat proti ní – pouze bez vysvětlení požadují stanovení termínu přijetí eura a dopouštějí se formulací typu: „tak to si myslím, že už je dávno pryč“. Kde v takovém výroku vidíte nějaký odborný argument?

Z údajů Českého statistického úřadu vyplývá, že životní úroveň v Česku se v loňském roce vůči evropskému průměru mírně snížila. Hrubý domácí produkt na obyvatele vyjádřený ve standardech kupní síly se snížil o jeden procentní bod na 91 % průměru Evropské unie. Ale jsme na tom o dost lépe než v Polsku (80 %), v Maďarsku (77 %) i na Slovensku (68 %). Ze zemí, které vstoupily do EU od roku 2004, je Česko na čtvrtém místě. Proti loňskému roku se před něj dostaly Slovinsko a Kypr. Nejvyšší životní úroveň z těchto zemí je na Maltě, která jako jediná přesáhla unijní průměr, dosahuje 102 %. Odpovídá to srovnání možnostem naší země?

Rozlišujme dvě věci. Fakt, že momentálně dochází k divergenci místo ke konvergenci, to je dáno aktuální recesí. Je to krátkodobý jev. Fakt, že jsme na tom lépe než Polsko či Maďarsko nebo Slovensko, to je dáno dlouhodobou úrovní HDP na hlavu. Je to velmi dlouhodobý jev, o který ale můžeme brzy přijít chybnou hospodářskou politikou.

Ptáte se, zda to odpovídá našim možnostem. Ne, neodpovídá. Potenciál českého umu, českého průmyslu, české vzdělanosti je výrazně vyšší! Se správnou hospodářskou politikou bychom dokázali průměr EU rychle předejít! A chcete vědět jak? Potřebovali bychom druhou transformaci ekonomiky jako v 90.letech – vraťte se k mé první odpovědi: Především zmenšit stát. A to tak, že dramaticky snížíme příjmy i výdaje ze státního rozpočtu, ale výdaje snížíme více...

[ZDROJ](#)